

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ: ศึกษาองค์การ บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

FACTORS INFLUENCING THE IMPLEMENTATION SUCCESS OF CASH ALLOWANCE FOR THE ELDERLY: A CASE STUDY OF SUBDISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATIONS, PHANOM PHRAI DISTRICT, ROI-ET PROVINCE

.....

เมธี ฎุกแบบ, สุชาติ ผิวงาม, ประพีร์ อภิชาติสกุล

Matee Thoogbab, Suchart Piew-ngam, Prapee Apichartsakon

สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Program in Public Policy, Department of Political Science, Faculty of Social Science, Srinakharinwirot University.

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ โดยศึกษาในพื้นที่อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เป็นประชากรระดับหมู่บ้านและระดับท้องถิ่นจำนวน 236 คน และผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพในเขตอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 226 คน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและผลสำเร็จของการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ข้อ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ และ 2) เพื่อศึกษาผลความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลของการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติค่อนข้างประสบความสำเร็จ
2. ในกลุ่มผู้สูงอายุพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ รองลงมาคือ ความต้องการของผู้สูงอายุ และทำให้ผู้สูงอายุต่อผู้ดำเนินการ ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 นี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลของการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ในกลุ่มประชาคมระดับหมู่บ้านและระดับท้องถิ่นพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย รองลงมาคือ ลักษณะองค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เงื่อนไขเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และทรัพยากร ซึ่งปัจจัยทั้ง 5 นี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลของการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การนำนโยบายไปปฏิบัติ เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The research aimed to study factors influencing the implementation of cash allowance for the elderly: A case study of subdistrict administration organizations in phanom phrai district, Roi-Et Province.

Community 236 and village committee 226 elderly persons in phanom phrai district, Roi-Et Province. Selected by simple random sampling, were samples to be studied. Data were collected by reliability-tested questionnaires and analyzed through descriptive statistics (percentage, arithmetic mean and standard deviation) and inferential statistics (t-test, one way analysis of variance and multiple regressions).

The research findings were as follows:

1. The performance on the implementation of cash allowance program for the elderly was rather success.

2. For the elderly groups, support of the community leaders was the most influential factor to the success of the program. While the elderly is needs were the second and the elderly is disposition toward authorities, the third. The three factors could predict the success of program performance at the 0.05 level of statistically significance.

3. For the community and village committee, the standard and objective of policy measures were the most influential factors to the success of the program while organization structure, socioeconomic and political conditions, inter-organizational communication and enforcement activities and policy resources were subsequent important factors, respectively. The five factors could predict the success of program performance at the 0.05 level of statistically significance.

Keywords: The Implementation, Cash Allowance, Elderly, Subdistrict Administration Organizations

บทนำ

ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่าความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการแพทย์สาธารณสุขได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงทำให้อายุของคนยืนยาวขึ้น อีกทั้งมีการวางแผนครอบครัวที่ได้ผลทำให้อัตราการเกิดลดลง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอัตราส่วนประชากรวัยเด็กมีแนวโน้มต่ำลง แต่อัตราส่วนประชากรวัยสูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจึงเป็นผลให้จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้รวบรวมสถิติผู้สูงอายุไทยในปีพุทธศักราช 2545 ซึ่งมีประชากรผู้สูงอายุจำนวน 5,990,000 คน จากเดิมในปีพุทธศักราช 2535 มีประชากรผู้สูงอายุจำนวน 3,669,000 คน โดยคาดว่าในปีพุทธศักราช 2555 ประชากรผู้สูงอายุจะมีประมาณ 8,124,000 คน ด้วยเหตุนี้ องค์การอนามัยโลกจัดให้ประเทศไทยติดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีอัตราการเพิ่มของประชากรผู้สูงอายุสูงที่สุดประเทศหนึ่ง ในขณะที่สัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว โครงสร้างของครอบครัวไทยซึ่งในอดีตเป็นครอบครัวขนาดใหญ่กลับมีขนาดเล็กลง ทั้งนี้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 และยังคงพบว่า ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งมากขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร [1]

จากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปีพุทธศักราช 2540 จะเห็นได้ว่าแนวนโยบายพื้นฐานของรัฐต่อสวัสดิการผู้สูงอายุมุ่งเน้นให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มผู้สูงอายุที่ยากจน ไม่มีผู้ดูแล และช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวทำให้เกิดการผลักดันพระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2546 โดยมีการบัญญัติให้จัดบริการเบี้ยยังชีพให้กับผู้ที่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือในมาตรา 11(10) จึงนับได้ว่าเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นอีกนโยบายที่เป็นรูปธรรม ที่สามารถตอบสนองเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เป็นอย่างดี

ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปีพุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การศึกษา และวัฒนธรรม กล่าวไว้ในมาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้ 1) ค้ำครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ [2]

อย่างไรก็ดี การดำเนินการนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ ช่วงแรกอยู่ในความดูแลของกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ต่อมารัฐบาลมีนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นส่งผลให้ในปีพุทธศักราช 2544 กรมประชาสงเคราะห์ได้เริ่มดำเนินการถ่ายโอนภารกิจของบริการเบี้ยยังชีพมาให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรุงเทพมหานครดำเนินการแทน ระหว่างที่มีการถ่ายโอนภารกิจนั้น ได้มีการปรับกรมประชาสงเคราะห์ตามแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ไปสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และได้จัดตั้งส่วนราชการกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมขึ้นเพื่อรับผิดชอบภารกิจของกรมประชาสงเคราะห์ โดยการถ่ายโอนภารกิจของบริการเบี้ยยังชีพให้ท้องถิ่นเสร็จสิ้นตามเป้าหมายในปีพุทธศักราช 2546 [3]

ในปีเดียวกันนั้น กระทรวงมหาดไทยได้ทำหนังสือแจ้งให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทราบว่าจะหากจำนวนเงินเบี้ยยังชีพที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลไม่เพียงพอ กับจำนวนผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติได้รับเบี้ยยังชีพตามระเบียบฯ ที่กำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถตั้งงบประมาณสมทบให้เพียงพอ กับจำนวนผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติข้างต้นได้

โดยจำนวนงบประมาณสมทบที่จัดขึ้นนั้นให้ขึ้นอยู่กับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ แต่คงใช้ระเบียบของกรมประชาสงเคราะห์ ปีพุทธศักราช 2543 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ปีพุทธศักราช 2545 ควบคู่กับแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ปีงบประมาณ 2552 สำหรับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นเดิม

ดังนั้น การจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพเป็นนโยบายที่เอื้อประโยชน์สำหรับผู้มีอายุเกิน 60 ปีขึ้นไป ที่ประสบปัญหาในด้านต่างๆ ได้แก่ ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพหรือถูกทอดทิ้งขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู ไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองได้ ในช่วงแรกที่เริ่มมีนโยบายนี้ มีการจ่ายเงินสงเคราะห์ (เบี้ยยังชีพจากงบประมาณของรัฐบาล) ให้คนละ 200 บาทต่อเดือน แต่เมื่อเกิดภาวะเศรษฐกิจช่วงปีพุทธศักราช 2540 รัฐได้ปรับเบี้ยยังชีพเพิ่มเป็นคนละ 300 บาทต่อเดือน จ่ายเป็น 6 เดือนต่อครั้ง ทำให้ผู้สูงอายุได้เป็นเงินก้อนคือ 1,800 บาทต่องวด ปัจจุบันได้จ่ายเงินสงเคราะห์ให้กับผู้สูงอายุคนละ 500 บาทต่อคน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ปีพุทธศักราช 2548 ซึ่งการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ เป็นภารกิจที่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่เดิมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และผู้พิการ [4]

โดยวิธีดำเนินโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นปีพุทธศักราช 2548 ที่สำคัญ ดังนี้ 1) ประชาคมระดับหมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 2 คน (เป็นโดยตำแหน่ง) และตัวแทนประชาคมหมู่บ้านจำนวน 4 คน ประชุมคัดเลือกผู้สูงอายุตามระเบียบ

กระทรวงมหาดไทย 2) ประชาคมระดับท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายให้พนักงานส่วนท้องถิ่นให้นำรายชื่อผู้สูงอายุเข้าที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน และประชาคมตำบลเพื่อประชุมพิจารณาผู้มีสิทธิได้รับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ 3) พนักงานท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายนำรายชื่อที่จัดลำดับผู้มีสิทธิได้รับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ มาจัดทำบัญชีรายชื่อ 4) พนักงานท้องถิ่นปิดประกาศไว้ที่เปิดเผยไม่น้อยกว่า 15 วัน ณ สำนักงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหรือที่อื่นๆ หากไม่มีผู้คัดค้านให้นำบัญชีรายชื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติต่อไป [5]

ในทำนองเดียวกัน นโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างเหมาะสม ไปสนับสนุนหรือช่วยบรรเทาความเดือดร้อนในภาวะวิกฤตให้ผู้สูงอายุ ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานอันเป็นแนวทางที่จะช่วยให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุดีขึ้น ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ตั้งไว้ แต่ปัญหาสำคัญที่ผู้สูงอายุประสบอยู่นอกจากขาดแคลนทรัพยากรทางการเงินคือ การไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรที่รัฐจัดสรรหรือสาเหตุต่างๆ เช่น อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ถูกกีดกัน และเรื่องปัญหาจำนวนผู้สูงอายุซึ่งมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับเบี้ยยังชีพในแต่ละพื้นที่มีมากเกินไปจนโควตาที่ได้รับทั้งที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตั้งงบประมาณสมทบแล้วก็ตาม ดังนั้น กลุ่มผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีการพัฒนาการให้บริการเพื่อส่งมอบบริการสาธารณะนโยบายเบี้ยยังชีพให้ได้รับเบี้ยยังชีพอย่างทั่วถึงกัน [6]

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ: ศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด”

เป็นการศึกษาผลความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุไปปฏิบัติ และมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาจะสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาการนำนโยบายไปปฏิบัติในองค์กร และช่วยเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจในศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ
2. เพื่อศึกษาผลความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและผลของโครงการการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลในวันที่ 25 กุมภาพันธ์-31 มีนาคม พ.ศ. 2552

พื้นที่ศึกษา ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับฉลาก (Lottery) ได้จำนวน 6 องค์กรจาก 12 องค์กร ได้แก่ 1) องค์กรบริหารส่วนตำบลพนมไพร 2) องค์กรบริหารส่วนตำบลวาริชิวสัย 3) องค์กรบริหารส่วนตำบลสระแก้ว 4) องค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ 5) องค์กรบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส 6) องค์กรบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง รวมทั้งผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ

พนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาคมระดับหมู่บ้านและระดับท้องถิ่น จำนวน 236 คน ที่ปฏิบัติงานในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบล อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด และผู้สูงอายุในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบล อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 226 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน [7] มีหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโดยกำหนดค่าคะแนนระดับคุณภาพแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scaling) 5 ระดับ [8] คือ

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค [9] ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9122

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยยึดระเบียบของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีพุทธศักราช 2548 มาใช้ในการศึกษาครั้งนี้
2. ผู้วิจัยศึกษาการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์ เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุไปปฏิบัติศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ในช่วงปีงบประมาณ 2552
3. แบบสอบถามของกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ จำเป็นต้องอ่านให้ผู้สูงอายุฟังเนื่องจากว่าผู้สูงอายุบางคนอ่านหรือเขียนหนังสือไม่ได้

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

1. กลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ภาวะสุขภาพ และระดับการศึกษาวิเคราะห์โดยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ ได้แก่ ความต้องการของผู้สูงอายุ การสนับสนุนจากผู้นำชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ และทำที่ผู้สูงอายุต่อผู้ดำเนินการ วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3 ข้อมูลผลของความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.4 ข้อมูลปัญหาอุปสรรค หรือข้อเสนอนะในการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ วิเคราะห์โดยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. กลุ่มประชากรระดับหมู่บ้านและระดับท้องถิ่น

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ลักษณะการมีส่วนร่วมในโครงการ และประสบการณ์ทำงานในชุมชนวิเคราะห์โดยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ ได้แก่ มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทรัพยากร การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมในการ

นำนโยบายไปปฏิบัติ ลักษณะองค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เงื่อนไขเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และทัศนคติของผู้ปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 ข้อมูลผลจากการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.4 ข้อมูลปัญหาอุปสรรค หรือข้อเสนอนะในการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ วิเคราะห์โดยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์สมมติฐาน

1. กลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ

สมมติฐาน: ปัจจัยเกี่ยวกับ ความต้องการของผู้สูงอายุ ทำที่ผู้สูงอายุต่อผู้ดำเนินการ และการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ วิเคราะห์โดยใช้การถดถอยพหุ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

2. กลุ่มประชากรระดับหมู่บ้านและระดับท้องถิ่น

สมมติฐาน: ปัจจัยเกี่ยวกับ มาตรฐาน และวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทรัพยากร การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ลักษณะองค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เงื่อนไขเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และทัศนคติของผู้ปฏิบัติงาน ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ วิเคราะห์โดยใช้การถดถอยพหุ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 กลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ จำนวน 226 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.87 มากกว่าเพศชาย ร้อยละ 45.13 มีอายุระหว่าง 65-69 ปี ร้อยละ 40.27 มีสถานภาพสมรสเป็นหม้าย ร้อยละ 48.67 มีภาวะสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงและมีโรคประจำตัว ร้อยละ 49.56 และส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 90.71

1.2 กลุ่มประชากรระดับหมู่บ้าน และระดับท้องถิ่น จำนวน 236 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 68.22 มากกว่า เพศหญิง ร้อยละ 31.78 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 34.75 มีสถานภาพสมรสเป็นคู่ อยู่กับคู่สมรส ร้อยละ 46.61 มีระดับการศึกษาอุดมศึกษา ร้อยละ 43.22 ส่วนใหญ่มีลักษณะการมีส่วนร่วมในโครงการ ประชาคมระดับหมู่บ้าน ร้อยละ 53.39

และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานในชุมชนอื่นๆ ร้อยละ 38.14

2. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ

2.1 กลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านความต้องการของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และด้านทำที่ผู้สูงอายุต่อผู้ดำเนินการ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของกลุ่มผู้สูงอายุเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น		
	Mean	S.D.	ระดับ
ความต้องการของผู้สูงอายุ	4.39	0.63	เห็นด้วยมาก
การสนับสนุนจากผู้นำชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่	4.24	0.57	เห็นด้วยมาก
ทำที่ผู้สูงอายุต่อผู้ดำเนินการ	4.23	0.56	เห็นด้วยมาก
รวม	4.28	0.50	เห็นด้วยมาก

2.1.1 ปัจจัยด้านความต้องการของผู้สูงอายุพบว่า มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 2 อันดับแรก คือ ควรมีการนำนโยบายอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) มาปฏิบัติ

อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาคือ ควรเพิ่มจำนวนเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) มาปฏิบัติอีก อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2.1.2 ปัจจัยด้านทำที่ผู้สูงอายุต่อผู้ดำเนินการพบว่า มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับจากมากไป

หาน้อย 2 อันดับแรก คือ เห็นด้วยกับการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) มาปฏิบัติ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากรองลงมาคือ ท่านให้ความร่วมมือต่อผู้ดำเนินการนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) มาปฏิบัติ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2.1.3 ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่พบว่า มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงอยู่ในระดับเห็นด้วยมากรองลงมาคือ ผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) มาปฏิบัติ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

และผู้นำชุมชนช่วยกันประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปรับรู้ถึงนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) มาปฏิบัติ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2.2 กลุ่มประชาคมระดับหมู่บ้านและระดับท้องถิ่น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับเห็นด้วยมากรองลงมาคือ ด้านการสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของกลุ่มประชาคมระดับหมู่บ้านและระดับท้องถิ่นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น		
	Mean	S.D.	ระดับ
ทัศนคติของผู้ปฏิบัติงาน	4.03	0.55	เห็นด้วยมาก
การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ	3.98	0.62	เห็นด้วยมาก
มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย	3.97	0.63	เห็นด้วยมาก
เงื่อนไขเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง	3.91	0.64	เห็นด้วยมาก
ลักษณะองค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติ	3.85	0.64	เห็นด้วยมาก
ทรัพยากร	3.84	0.61	เห็นด้วยมาก
รวม	3.93	0.50	เห็นด้วยมาก

2.2.1 ปัจจัยด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายพบว่า มีความคิดเห็นโดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ นโยบายเบี้ย

ยังชีพผู้สูงอายุที่มีวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานอย่างชัดเจน อยู่ในระดับเห็นด้วยมากรองลงมาคือ แนวทางการดำเนินงานที่กำหนดสามารถนำไปปฏิบัติได้ง่าย อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

และท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นอย่างดี อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2.2.2 ปัจจัยด้านทรัพยากรพบว่า มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีจำนวนเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รองลงมาคือ บริษัท ห้างร้าน หรือภาคเอกชนต่างๆ ให้การสนับสนุนทรัพยากรแก่โครงการเป็นอย่างดี อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับลักษณะงาน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2.2.3 ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมในการนำนโยบายไปปฏิบัติพบว่า มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ท่านเข้าใจบทบาทและความรับผิดชอบในงานของตนเองได้เป็นอย่างดี อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รองลงมาคือ ท่านมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุกับบุคคลทั่วไปเสมออยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2.2.4 ด้านลักษณะองค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติพบว่า มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ผู้ดำเนินงานเสนอความคิดเห็นอย่างเต็มที่ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รองลงมาคือ การประสานงานต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และในการปฏิบัติงานยึดถือความคิดเห็นหรือมติของส่วนรวมเป็นหลัก อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2.2.5 ปัจจัยด้านเงื่อนไขเศรษฐกิจสังคม และการเมืองพบว่า มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับจาก

มากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้ดำเนินนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีความสามารถในการจัดสรรเงินสงเคราะห์ได้เป็นอย่างดีอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รองลงมาคือ นักการเมืองท้องถิ่นให้การสนับสนุนนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ เช่น นโยบายการหาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเบี้ยยังชีพช่วยให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนมากขึ้น เช่น ทำบุญ, รดน้ำดำหัว, พัฒนาหมู่บ้าน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2.2.6 ปัจจัยด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานพบว่า มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุนี้ให้ประโยชน์แก่ผู้สูงอายุที่ยากลำบากอย่างแท้จริง อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รองลงมาคือ เบี้ยยังชีพสามารถลดความขัดแย้งในครอบครัวผู้สูงอายุได้ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และท่านมีความตั้งใจในการทำงานเพื่อให้ผู้สูงอายุที่ยากลำบากได้รับผลประโยชน์จากนโยบายนี้อย่างเต็มที่ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

3. ข้อมูลความคิดเห็นผลความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นผลความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ

ผลความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น		
	n = 226		
	Mean	S.D.	ระดับ
นโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติช่วยแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุได้	4.48	0.82	เห็นด้วยมาก
ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพสามารถดำรงชีวิตและพึ่งตัวเองได้อย่างเหมาะสม	4.28	0.90	เห็นด้วยมาก
ผู้สูงอายุได้รับเงินสงเคราะห์ครบตามนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติตามงบประมาณ	4.08	0.96	เห็นด้วยมาก
การดำเนินนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติประสบผลสำเร็จ คือ จ่ายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด/ทันเวลา/ถูกต้อง/ยุติธรรม ฯลฯ เป็นอย่างดี	4.03	0.77	เห็นด้วยมาก
ท่านมีความพึงพอใจในการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ	4.00	0.92	เห็นด้วยมาก
นโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติทำให้คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่มีปัญหาดีขึ้น	3.98	0.67	เห็นด้วยมาก
การดำเนินงานตามนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติสามารถดำเนินการทันตามระยะเวลาที่กำหนด	3.97	0.83	เห็นด้วยมาก
รวม	4.12	0.53	เห็นด้วยมาก

3.1 ในกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ โดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติช่วยแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุได้ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รองลงมา คือ ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพสามารถดำรงชีวิต

และพึ่งตัวเองได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และผู้สูงอายุได้รับเงินสงเคราะห์ครบตามนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติตามงบประมาณ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ตารางที่ 4 ผลจากการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ

ผลจากการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพ สำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น		
	n = 236		
	Mean	S.D.	ระดับ
นโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติช่วยแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุได้	4.24	0.81	เห็นด้วยมาก
เบี้ยยังชีพสามารถลดความขัดแย้งในครอบครัวผู้สูงอายุได้	4.22	0.78	เห็นด้วยมาก
เบี้ยยังชีพสามารถลดภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัวของผู้สูงอายุได้	3.91	0.93	เห็นด้วยมาก
เบี้ยยังชีพช่วยให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนมากขึ้น เช่น ทำบุญ, รดน้ำดำหัว, พัฒนาหมู่บ้าน	3.83	0.86	เห็นด้วยมาก
ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพสามารถดำรงชีวิตและพึ่งตัวเองได้อย่างเหมาะสม	3.82	0.75	เห็นด้วยมาก
การดำเนินนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติประสบผลสำเร็จคือจ่ายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด/ ทันเวลา/ถูกต้อง/ยุติธรรม ฯลฯ เป็นอย่างดี	3.79	0.89	เห็นด้วยมาก
ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน	3.69	0.83	เห็นด้วยมาก
ประชาชนในชุมชนมองผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพอย่างมีศักดิ์ศรีเท่าเทียม กับผู้สูงอายุคนอื่นๆ	3.67	0.80	เห็นด้วยมาก
การที่ผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพทำให้เกิดความมั่นคงทางจิตใจ	3.67	0.86	เห็นด้วยมาก
การดำเนินงานตามนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพ สำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติสามารถดำเนินการทัน ตามระยะเวลาที่กำหนด	3.66	0.85	เห็นด้วยมาก
ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพมีเครื่องนุ่งห่มอย่างเพียงพอ	3.66	0.87	เห็นด้วยมาก
ประชาชนในชุมชนมีความเอื้ออาทรต่อผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ	3.64	0.92	เห็นด้วยมาก
ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการทุกวัน	3.64	0.69	เห็นด้วยมาก
การที่ผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพทำให้ได้รับการดูแลจากครอบครัวมากขึ้น	3.63	0.76	เห็นด้วยมาก
นโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติทำให้คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่มีปัญหาดีขึ้น	3.63	0.69	เห็นด้วยมาก
ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพมีรายได้ (รวมกับเบี้ยยังชีพ) เพียงพอกับค่าใช้จ่าย	3.58	0.90	เห็นด้วยมาก
ผู้สูงอายุได้รับเงินสงเคราะห์ครบตามนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการ ยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติตามงบประมาณ	3.57	0.83	เห็นด้วยมาก
ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพสามารถนำเงินสงเคราะห์ไปเป็นค่ารักษาพยาบาล เวลาเจ็บป่วยได้ทันเวลาที่	3.51	0.83	เห็นด้วยมาก
รวม	3.74	0.45	เห็นด้วยมาก

3.2 กลุ่มประชาคมระดับหมู่บ้าน และระดับท้องถิ่นพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ โดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติช่วยเหลือแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุได้ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รองลงมาคือ ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพสามารถดำรงชีวิตและพึ่งตัวเองได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และการดำเนินนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติประสบผลสำเร็จคือจ่ายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด/ทันเวลา/ถูกต้อง/ยุติธรรม ฯลฯ เป็นอย่างดี อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

4. ปัญหาอุปสรรค หรือข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ

4.1 กลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพพบว่า ส่วนใหญ่พบปัญหาอุปสรรค หรือข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติในเรื่องการดำเนินโครงการซ้ำ ร้อยละ 58.33

4.2 กลุ่มประชาคมระดับหมู่บ้านและระดับท้องถิ่นพบว่า ส่วนใหญ่พบปัญหาอุปสรรค หรือข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ ในเรื่องผู้สูงอายุไม่ทำตามกฎระเบียบ ผู้สูงอายุเดินทางมารับไม่ได้ และการจ่ายเบี้ยยังชีพเจ้าหน้าที่มีน้อยและไกลจากที่ทำการราชการ ร้อยละ 18.18

สรุปและอภิปรายผล

ในการอภิปรายผลการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยอภิปรายผลตามลำดับความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้ คือ

(1) เพื่อศึกษาผลจากการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ดและ

(2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติทั้งหกด้านคือ มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทรัพยากร การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมนำนโยบายไปปฏิบัติ ลักษณะขององค์กรในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทศนคติของผู้ปฏิบัติงาน ตามลำดับ ซึ่งผลจากการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุพบว่า [10]

1. กลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ พบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติด้านความต้องการของผู้สูงอายุมากที่สุด โดยด้านความต้องการของผู้สูงอายุพบว่า ควรมีการนำนโยบายอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) มาปฏิบัติมากที่สุด ด้านที่ผู้สูงอายุต่อผู้ดำเนินการพบว่า เห็นด้วยกับการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) มาปฏิบัติมากที่สุด ด้านการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่พบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงมากที่สุด

โดยผลจากการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติพบว่า กลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ เรื่อง

นโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติช่วยแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุได้มากที่สุด ซึ่งตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย การสนับสนุนจากผู้นำชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ ความต้องการของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุต่อผู้ดำเนินการ สามารถพยากรณ์ตัวแปรตาม คือความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้ 54.0%

โดยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nakamura and Small wood กล่าวว่า การกำหนดนโยบายที่นำไปสู่ความสำเร็จสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้จะต้องคำนึงถึงประชาชนและกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นกลุ่มสุดท้ายของกระบวนการ การได้รับผลจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ และมีผลต่อความสำเร็จขนาดไหนก็จะพิจารณาจากปัจจัยย่อยที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1. ความต้องการของประชาชน 2. การสนับสนุนของผู้นำในพื้นที่ และ 3. ท่าทีของประชาชนต่อข้าราชการ

2. กลุ่มประชาคมระดับหมู่บ้านและระดับท้องถิ่น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ ในด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายพบว่า นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุนี้มีวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานอย่างชัดเจนมากที่สุด ด้านทรัพยากรพบว่า จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีจำนวนเพียงพอต่อการปฏิบัติงานมากที่สุด ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมในการนำนโยบายไปปฏิบัติพบว่า เข้าใจบทบาทและความรับผิดชอบในงานของตนเองได้เป็นอย่างดีมากที่สุด ด้านลักษณะองค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติพบว่าผู้บริหารท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ผู้ดำเนินงานเสนอความคิดเห็นอย่างเต็มที่มากที่สุด ด้านเงื่อนไขเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองพบว่า ผู้ดำเนินนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีความสามารถในการ

จัดสรรเงินสงเคราะห์ได้เป็นอย่างดีมากที่สุด ด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานพบว่า นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุนี้ให้ประโยชน์แก่ผู้สูงอายุที่ยากลำบากอย่างแท้จริงมากที่สุด

โดยกลุ่มประชาคมระดับหมู่บ้านและระดับท้องถิ่น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลจากการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ เรื่องนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ เรื่องนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติช่วยแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุได้มากที่สุด ซึ่งตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ลักษณะองค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เงื่อนไขเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทรัพยากร สามารถพยากรณ์ตัวแปรตามคือ ผลจากการนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ ได้ 79.0% โดยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ไว้รองรับการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุเพื่อให้การดำเนินงานเกิดความคล่องตัวมากขึ้น
2. หากผู้สูงอายุคนใดที่ไม่สามารถเดินทางมารับเบี้ยได้ หน่วยงานควรจัดโอนเงินเข้าบัญชีของผู้สูงอายุแทน หรือคิดวิธีการใด เพื่อผู้สูงอายุจะได้รับเงิน
3. หน่วยงานการจ่ายเบี้ยยังชีพควรจัดทำเอกสารแสดงถึงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ขั้นตอนต่างๆ เกี่ยวกับโครงการการจ่ายเบี้ยยังชีพไปยังบ้านละ 1 หลัง เพื่อให้บุคคลต่างๆ นั้นได้รับทราบถึงสิทธิประโยชน์ของเขาอย่างแท้จริง
4. ปัญหาในการรับเบี้ยยังชีพในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ภายในจะคัดเลือกญาติของเจ้าหน้าที่ก่อนมาเป็นอันดับแรก ซึ่งไม่เกิดความเสมอภาคกัน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลทุกๆ หน่วย

เมื่อมีนโยบายอะไรออกมาแล้วควรจัดทำหนังสือแจกจ่ายตามบ้านให้รับทราบอย่างทั่วถึง

5. ปัญหาการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยังเกิดความล่าช้าในการจ่ายเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาในเรื่อง การนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ โดยทำการทำวิจัยในเชิงคุณภาพ

2. ควรทำการศึกษาในเรื่อง การนำนโยบายการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ โดยการใช้ Past Analysis ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3. ควรทำการศึกษาพื้นที่การดำเนินงานอื่นๆ เพื่อทำการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานรับทราบปัญหาที่เหมือน หรือต่างสาเหตุกัน เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ที่มาของปัญหาทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2550). 60 ปีเรื่องหอมหวนเจ้าดอกกล้วยน้ำว้าแก้ว. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ.
- [2] แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การศึกษา และวัฒนธรรม. จาก http://news.sanook.com/social/social_160660.php
- [3] กรมประชาสงเคราะห์. (2543). ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- [4] ----- . (2545, 30 พฤษภาคม). ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (ฉบับที่ 2) ปี พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- [5] กระทรวงมหาดไทย. (2548). แนวทางการดำเนินงานตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ปี พ.ศ. 2548. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- [6] ระพีพรรณ คำหอม; และคนอื่นๆ. (2547). รายงานวิจัยเรื่องโครงการการประเมินผลการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ: บางกอกบล๊อค.
- [7] Krejcie; & Morgan. (1970). *Determining Sample Size for Research*. Texas: A & M University.
- [8] กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [9] งามอาจ นัยพัฒน์. (2548). วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- [10] Van Meter; Donald S.; & Van Horn, Carl E. (1975, February). The Policy Implementation Process: A Conceptual Framework. *Administration and Society*. 6(4): 445-487.